

BİR
ÇANAKKALE
DESTANI

DENİZDE KOPAN FIRTINA



TUNA DURAN



BİR ÇANAKKALE DESTANI DENİZDE KOPAN FIRTINA

Yazan: Tuna Duran



1. Bölüm

Bir Köy

Soğuk bir kasım günüydü. Bir haftadır devam eden ayaz biraz biraz kesilir gibi olunca köylüler meydanı doldurmuştu. Köy meydanı, Rumeli'deki diğer köylerde olduğu gibi hararetle tartışmalara şahit oluyordu.

Peki, neydi bu tartışmaların sebebi? Bunca insan işi gücü bırakıp neden burada toplanmıştı? Bu soruların cevabını merak eden Mustafa, meydandaki kalabalığın içine hızlıca girdi. Köyde sözü geçen hemen herkes oradaydı.

Mustafa, toplananlara bir süre göz gezdirince gördüklerine inanamadı. Hiçbir zaman bir araya gelmeyen hatta düşman olanlar bile yan yana gelmiş, konuşuyorlardı. Böyle bir şey nasıl olurdu? Mesele Pehlivan Musa, bir küp pekmezi bir dikişte içer,

üstüne de iki bakraç yoğurt yedi. Yemesine olan kuvveti, bileğine etki etmiş olmalı ki henüz onun bileğini bükebilen çıkmamıştı. Pehlivan Musa, yoğurtçu Halil Ağa ile hiç anlaşamazdı. Yoğurtçu Halil Ağa, işinde gücünde, sakin bir adamdı. Pehlivan Musa ile neden anlaşamadıklarını bilen kimse yoktu. Mustafa kafasını kaldırıp ileri bakınca karşısında Demirci Mehmet'i gördü. Her zamanki gibi yüzü gözü is içindeydi. Demirci Mehmet hiç durmadan çalışır, demir döverdi. Bu çalışkan demircinin de anlaşamadığı biri vardı: Akıncı Ömer. Araları o kadar bozuktu ki birbirlerini görür görmez kavgaya tutuşurlardı. Pehlivan Musa araya girip onları ayırana kadar kavga devam ederdi. Kalabalığın arasında, Demirci Mehmet'in sürekli didiştığı Akıncı Ömer'i de gören Mustafa neler olduğunu anlamadı.

Mustafa, meydana toplanan herkesi iyi tanıyordu. Sürekli tartışıp kavga eden bu dört kişiyi de. Hepsinin ortak bir yanı vardı; onlar eski askerdi. Hem de kahraman askerler.

Bu dört eski asker, Balkan Savaşı denen kâbustan sağ kurtulmuştu. Ancak neden orada şehit olamadıklarına yanar dururlardı.

Mustafa kalabalığın ortasına gelince muhtarın sesini duydu. Muhtar öyle hararetle konuşuyordu ki bağırdığının farkında bile değildi. Muhtarın da yıllar önce savaş gazisi olduğunu bilen Mustafa, onun heyecanını anlamaya çalışıyordu.

Muhtarın gazi olduğunu babasından öğrenmişti. Bir gün muhtarın neden topalladığını sorduğunda babası, olanları bir bir anlatmıştı. Yunan, Girit'e saldırınca aslen Giritli olan muhtar, adasını savunmak için savaşa katılmıştı. Kahramanca çarpışırken ayağına isabet eden bir mermi yüzünden topal kalmıştı. Girit, Yunan'a kalınca da Çanakkale'ye göçen ailesiyle birlikte bu köye yerleşmişti. Göçmen ailenin topal kalan oğlu, yıllar sonra köyün muhtarı olmuştu.

Mustafa, muhtarın ne dediğini anlayamıyordu. Etrafta o kadar çok ses vardı ki kimse kimseyi duymıyordu. Bu kadar sesin içinde konuşmak iyice zorlaşınca Pehlivan Musa, aslan kükremesini andıran sesiyle herkesi susturdu:

“Susuuuuun! Susun bre! Nedir bu bağırış çağırış? Düşmansa düşman! Osmanlı bu, ne zaman dost görmüş ki? Osmanlı bu, ne zaman düşmansız kalmış ki?”

Mustafa nihayet bir şeyler anlamaya başlamıştı. Peki ama Osmanlı'nın düşmanı, dostu kimlerdi? Henüz yaşı on beş olan Mustafa, Pehlivan Musa'nın bu sözlerine kafa yorarken birdenbire Demirci Mehmet haykırdı:

“Düşmandan kaçılmaz ağalar! Eğer gelmeye cesaret ettilerse biz de onları göndermek için gerekirse can veririz.”

Mustafa yavaş yavaş neler olduğunu anlıyordu. Az sonra muhtar tekrar konuşunca tüm gerçekler ortaya döküldü:

“Ağalar! Düşman çok önce gelmiştir. Bu İngiliz rahat durmaz, kim varsa ardına takıp onları da getirmiştir. İngiliz, Çanakkale Boğazı'ndan geçip padişahı İstanbul'a hapsedmek ister.”

Birden Yoğurtçu Halil Ağa bağırdı:

“Kim varsa ardına takıp gelsin. Kim durabilmiş Türk'ün önünde? İşte köy, işte meydan! Meydanı dolduran tüm yiğitler şehadet için dua ederler. Bu İngiliz bilmez ki bu dualar kabul olduğunda; değil Boğaz'ı, bir karış toprağı bile geçemez. Siz gönlünüzü ferah tutun. Bakın köyümüzün en genç yiğitlerinden

Mustafa burada! O da, arkadaşları da vatani savunmak için canlarını feda ederler.”

Mustafa, bütün gözlerin ona çevrildiğini görünce kendini tutamayıp haykırdı:

“Vatana canımız feda!”

Mustafa'nın haykırdığını duyan diğer gençler de meydana koştular. Hep birlikte haykırdıklarında köydeki herkes irkildi:

“Vatana canımız feda!”

Akıncı Ömer'in gözleri doldu ve kimseye fark ettirmeden ellerini gözlerine götürüp sildi. Yıllardır didiği Demirci Mehmet, onun hâlini görünce dayanamadı ve yaklaşp usulca konuştu:

“Gözyaşlarından utanma, yiğidim. Boşuna savaşmadık Bulgarla. Bak, ardımızda nice yiğitler var. Bu vatana kimse el süremez!”

Demirci Mehmet, Akıncı Ömer ile birlikte Balkan Savaşı'na katılmıştı. Bulgar Edirne'ye doğru yürürken kahramanca savaşp vatani korumuşlardı. Arkadaşlarının çoğu, yanlarında şehit olmuştu ama onlar, arkadaşlarının yaslarını bile tutamadan günlerce cepheyi korumaya devam etmişlerdi.

Ömer o kadar atak ve çevikti ki düşmanla savaşırken gözünü budaktan sakınmaz, ileri atılırdı. Bir keresinde cepheye saldıran Bulgar askerlerine karşı tek başına hücumla kalkınca tüm askerler Ömer'in peşine düşmüş, düşman ise kaçarak canını zor kurtarmıştı. O günden sonra Ömer'in adı Akıncı'ya çıkmıştı. İşte bu Ömer, o anda Mustafa ve arkadaşlarının cesareti nedeniyle gözyaşı döküyordu. Akıncı Ömer'in gözyaşlarını silmesini izleyen Demirci Mehmet, birdenbire aslan gibi kükredi:

“Kim gelirse gelsin, siper oluruz bu vatana! İşte meydan, işte yiğitler! Gelen gelir, göreceğini de görür! Sıkmayın canınızı!”

Mustafa, vatan sevgisini bir kez daha yüreğinde hissetmişti. Peki neydi vatan? Sadece toprak mıydı? Yoksa bu köy müydü? Mustafa, o kalabalığın içinde bütün bu soruların yanıtlarını düşünüyordu. Kalabalık yavaş yavaş dağılırken Mustafa'nın omzuna bir el dokundu.

“Ne düşünürsün yiğidim? Bu tasan niyedir?”

Mustafa başını kaldırınca Ak Sakallı Dünder Reis'i gördü. Dünder Reis, Seddülbahir ve çevresinin

gördüğü en kuvvetli gemi kaptanıydı. Kuvveti, bileğinden olduğu kadar aklından da gelirdi. Yıllarca Osmanlı Donanması'nda kaptanlık yapmış, birçok savaşa katılmıştı. Yaşlandığında kaptanlığı bırakıp kendi köyüne yerleşmişti. Denizden ayrılması zaten mümkün olmayan bu kaptan, kalan ömrünü deniz kıyısındaki köyünde tamamlamak istiyordu.

Ak Sakallı Dünder Reis, Mustafa'nın düşünceli hâlini görünce dayanamayıp yanına gelmişti. Mustafa ve arkadaşları, Dünder Reis'i çok severlerdi. Bazı akşamlar Çarkçıbaşı Recep'in kahvehanesine gidip Dünder Reis'in kaptanlık maceralarını dinlerlerdi. Bu maceralar öyle heyecanlı olurdu ki Mustafa o gecelerde, anlatılanları düşünmekten uykuyu unuturdu. İşte bu Dünder Reis, ona ne düşündüğünü soruyordu. Mustafa, cesur bir sesle Dünder Reis'e sordu:

“Neden vatanımıza saldırırlar, Reis'im?”

Mustafa'nın sesindeki cesaret ve yumruklarını sıkması, Dünder Reis'in dikkatinden kaçmamıştı.

“Bu, dünya işidir, yiğidim. Senin ‘vatan’ dediğin, başkasına cennet gibi gelir. Bak şu köye! Bir yanı derya, bir yanı topraktır. Anadolu da Rumeli de böyledir.

Her yanı başka güzeldir. Şu ‘Boğaz’ dediğin nerede vardır? Şu dağ, şu ova nerede görünür? ‘Cennet’ dediğin, bizim vatanımızdır. Bu yüzden, İngiliz ardına takar Avrupa’yı, yarın bilmem kimi getirir. Biz vatanımızı savunacağız. Vatan namustur, şereftir. Senden, senin iznin olmadan alamazlar. Çok düşünüp de kederlenmeyesin. Keder, aklı kurutur. ‘Vatan’ dediğin, aynı zamanda akıldır. Bu toprağı, bu denizi insana faydalı kılmak akıl işidir. Vatan sevgin içinde hiç eksilmesin. Gönlünü ferah tut, Mustafa.”

Mustafa düşünceli gözlerle Dünder Reis’e bakınca Dünder Reis önce gülümsedi ardından, “Akşama arkadaşlarını da al, Recep’in oraya gel! Bu akşam size yeni hikâyelerim var,” dedi.

“Tamamdır, Reis. Bütün tayfa orada olacağız.”

Dünder Reis yoluna gidince meydan boşalmıştı. Herkes evine dönüyordu, Mustafa da evinin yolunu tuttu.

Mustafa’nın ardından babası eve geldi.

“Meydanda seni gördüm oğul. Ne yiğitçe haykırıştı o öyle! Bir babanın böyle evladı olması ne güzel. Anan da ben de seninle gurur duyuyoruz. Biz seni,

işte böyle günler için büyüttük. Toprağına er, vatani-
na asker olasın diye.”

Mustafa'nın babası da bir Balkan gazisiydi. Zaten Rumeli'deki neredeyse her yiğit, ya Balkan gazisi ya da şehidi olmuştu. Dünyayı titreten Osmanlı, yakın tarihte bir savaştan çıkmıştı. Balkan Harbi denilen bu savaş, her aileyi etkilemişti. Mustafa babasına dönüp “Ne zaman gerekirse ben de senin gibi cepheye koşarım, baba. Vatan hepimizden önemlidir,” dedi.

Mustafa'nın bu kararlı ve cesur hâlini gören babası, gözyaşlarını tutamadı. Eliyle gözyaşlarını silerken eşinin sesini duydu:

“Çorba hazır! Haydi yemeğe!”

Mustafa ve babası hızlıca sofraya geçtiler. Yerde kurulan sofranın çevresine oturan baba oğul, örtüyü dizlerine çekip önlerindeki çorbayı kaşıklamaya başladılar. O çorba, köyde yapılan en iyi tarhanaydı.

Karnı doyunca Mustafa babasına, “Ak Sakallı Reis, bizi çağırdı. Müsaaden var mıdır, baba?” diye sordu.

“Ak Sakallı çağırınca müsaade aranmaz evlat. Var, git. Bekletme Reis'i,” dedi babası.

Mustafa yola düşer düşmez Orhan'ı gördü. Orhan yanına geldiğinde köşeden dönen Mehmet de onlara katıldı. Üç arkadaş, Reis'i dinlemek üzere hızla kahvehaneye koştu.

Çarkçıbaşı Recep, yıllarca Osmanlı gemilerinde görev yapmış, yiğitliğiyle ünlenmişti. Bir keresinde gemiye saldıranları bir çırpıda yere serince ünü almış yürümüştü. Yaşı geçip gençlik gidince köyüne dönmüş, babadan kalan kahvehanenin başına geçmişti. Onun adını duymuş olanlar, bir kahvesini içmeden köyden geçip gitmezlerdi. Zaten bu Seddülbahir, ünlü yiğitlerle doluydu.

Mustafa ve arkadaşları, kahvehaneye geldiklerinde herkesin toplandığını gördüler. Konu aynıydı. Herkes Ak Sakallı Dünder Reis'in anlatacaklarını merak etmiş olacak ki çabucak toplanmışlardı.

Çarkçıbaşı Recep, narayı andıran sesiyle herkesi susturdu:

“Yiğitler! Az susun da Reis konuşsun. Doldur şerbetleri yiğidim!”

Recep'in talimatını duyan çırağı, dillere destan olmuş ayvalı ıhlamur şerbetini bardaklara doldurup dağıtmaya, Ak Sakallı Reis ise konuşmaya başladı:

“Yiğitler! Evlatlar! ‘Düşman kapıya dayanmış’ derler. Doğrudur! ‘Vatanımızı almaya gelmiş’ derler. Doğrudur! ‘Topları, tüfekleri varmış, gemileri zırha bürünmüş’ derler. Doğrudur! Bunlar bizim bildiklerimiz. Peki, bu düşmanın bilmediği nedir? Bu düşmanın bilmediği; Türk’ün vatanına kimsenin el süremeyeceğidir. O Türk ki binlerce yıldır, vatanına el sürdürmez. Canını verir, vatanını vermez. Şimdi size bir hikâye anlatayım.”

Mustafa’nın beklediği an gelmişti. Reis’in hikâyelerine asla doyum olmazdı. Mustafa ve orada bulunan diğer köylüler, derin bir sessizliğe büründüler. Reis, şerbetinden bir yudum alıp yeniden konuştu:

“Sultan Fatih Mehmet Han, İstanbul’u alıp vatan toprağına katmak için yiğitleriyle birlikte Bizans’ın önüne dikilmiş. Şehir teslim edilmeyince yiğitler surlara akın etmişler. Günler geçmiş, şehir alınamamış. Sultan bu duruma epeyce kederlenmiş ve ‘Yok mudur, bu burca Osmanlı’nın sancağını çıkaracak bir yiğit?’ diye haykırılmış. Ulubatlı Hasan denilen cengâver irkilmiş. Ertesi gün hücumla geçildiğinde bu cesur yiğit, surlara tırmanmaya başlamış. Her yandan vızır

vızır gelen okların arasından büyük bir çeviklikle sıyrılmış. Burca çıktığında yanındaki yiğitler birer birer şehit düşmüşler. Hasan, yere düşen şehitlerden birinin elindeki sancağı almış. İki eliyle iyice sancağı kavramış ancak Bizans oklarından biri, bileğine denk gelmiş. Hasan, şehit olmak için çıktığı burçtan geri döner mi? Yediği okun acısını unutup bir hamle daha yapmış, birkaç adım atmış. Bu sırada bir başka ok da diğer bileğine gelmiş. İki eli isabet alan Hasan biraz sendeler gibi olmuş ama sancağı sımsıkı tutmaya devam etmiş. Sancağı takacağı demirin yanına gelince bütün okçular, onu hedef almışlar. Bu sırada Sultan Fatih, burçtaki yiğidi görüp 'Kimdir bu aslan parçası?' diye sormuş. 'Ulubatlı Hasan derler adına, ordunuzda şanı yürümüş bir cengâverdir,' demişler. Sultan atıyla bir-iki adım ileri atılıp 'Allah bu yiğidi korusun! Tez okçuları defedin!' diye haykırmış. Bizans okçularına aniden ok atışları yapılıncaya Hasan, kısa bir süre de olsa nefes almış ve burca çıkmış. Elindeki sancağı yerine yerleştireceği sırada bütün Bizans okları yağmur gibi üstüne yağmış. Hasan'ın neredeyse bütün vücudu okla kaplanmasına rağmen o, son kez hamle

yapıp sancağı yerine bırakmış. Bütün Osmanlı askerleri sancağı görünce hücuma kalkmış. Dalgalanan sancak, herkese güç vermiş ve İstanbul şehri vatan toprağı olmuş.”

Reis'i dinleyenler, şerbetlerini bile içememişlerdi. Hikâyenin heyecanına kapılan Mustafa da şerbetine dokunamamıştı. Hikâyenin sonunu merak eden Mustafa hemen, “Reis! Reis! Peki ne olmuş, Hasan'a?” diye sordu.

“O da binlerce vatan evladı gibi şehit düşmüş. Canını vermiş ama sancağı yere düşürmemiş. Siz de Hasan gibi gerektiğinde canınızı vereceksiniz ama sancağınızı yere düşürmeyeceksiniz. Vatanınızı kimseye çiğnetmeyeceksiniz.”

Reis'in anlattığı hikâye Mustafa'yı çok etkilemişti. Eve doğru giderken aklı hâlâ hikâyedeydi. Çok geçmeden eve varan Mustafa, yastığa başını koyup uzun süre Ulubatlı Hasan'ın hikâyesini düşündü. Gözleri uykuya yenik düşünce derin bir uykuya daldı.

2. Bölüm

İlk Patlama